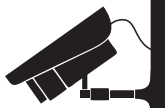
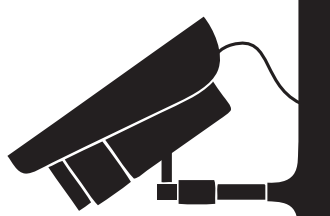

**DE
GEHEIMEN
VAN DE
STAATS
VEILIGHEID**

**DE
GEHEIMEN
VAN DE** Lars
Bové
**STAATS
VEILIGHEID**

Speurtocht naar
een schimmige
overheidsdienst

LANNOO

INHOUD

Een geheim adres	9
Van geheim tot geheimzinnig	15
Baronieën	23
Patriot	28
Verknoeid	32
Verborgen geschiedenis	41
Dossier 1: MI5	51
Inteelt	55
Vip	62
Mollen	69
Informant	73
Dossier 2: De eerste telefoontap	77
Afgeluisterd	81
Target: politicus	94
De minister	103
Databank (1)	108
Ultrageheim	112
Target: politieke partij	118
Wraak	122
Wapens	131
Persona non grata	135
Dossier 3: EU Confidential	142

Diplomatieke hulp	147
Over de grens	151
De Club	154
Spion te huur	162
Yoga	172
NSA	180
Screening	188
Databank (2)	196
Waakhond	200
Duivels	211
Terreuralarm	219
Dossier 4: Mohammed-cartoon	228
Secret service	235
Monseigneur	241
De oude baas	248
De nieuwe baas	262
Bevestigen noch ontkennen	287
Epiloog	297
Het woordenboek van de Staatsveiligheid	299

Een inkomende oproep van een geheim nummer.

‘Hallo, met Bové.’

‘Meneer Bové?’

‘Daar spreekt u mee.’

‘U kent mij niet.’

‘Ik heb wel een idee wie u bent, afgaande op uw stem...’

‘Nee, wij hebben elkaar niet gesproken.’

‘Begrepen.’

‘U moet iets weten over de Veiligheid van de Staat.’

‘De Staatsveiligheid?’

‘Ze heeft mollen, informanten bij alle telecomoperatoren in België.’

‘Mollen? Informanten?’

‘Ja, ze schenden hun beroepsgeheim. Niemand weet dat.’

‘Bedoelt u dat de Staatsveiligheid illegaal gegevens krijgt van telecombedrijven?’

‘Ja. Ze heeft dat jarenlang gedaan: privételefoonnummers, gegevens van bellers, elektronische communicatie, internetadressen. Alles kan ze krijgen, zonder controle.’

‘Wie zijn die mollen?’

‘Niemand controleert de informanten. Dat is de achterpoort.’

‘Hoe lang al?’

‘Het is al zo sinds *the good old days*. Meer zeg ik niet. Ik heb u niet gesproken.’

‘Maar u kunt toch iets meer...’

Ingehaakt.

EEN GEHEIM ADRES

Het is een doordeweekse dag in het drukke centrum van Antwerpen. Achter mij om banen tientallen auto's zich een weg door het verkeer. Fietsers en wandelaars snellen argeloos voorbij. Ze hebben geen flauw benul van wat er zich afspeelt achter de muren van een herenhuis op een bekende Antwerpse Lei. Alleen ik kijk gefascineerd naar de witte, afgebladderde gevel. Hier begint mijn zoektocht naar de geheimen van de Staatsveiligheid, de schimmigste overheidsdienst van het land, een huis dat geen indringers verdraagt. De Staatsveiligheid is de oudste inlichtingendienst in de wereld, op die van het Vaticaan na.

Het gebouw lijkt wel gemaakt om geen aandacht te trekken. Er hangen geen zichtbare bewakingscamera's, hooguit een aftands bakje van een beveiligingsalarm. Het huisnummer is duidelijk, maar de twee bellen naast de deur hebben geen naamkaartje. Niemand weet wie hier woont, ook de verkoper niet in de winkel een beetje verderop. Hij kijkt me verdwaasd aan: 'De Staatsveiligheid? Oei. Nooit gemerkt.'

Een advocaat die vlakbij werkt, weet meer. 'Er doen geruchten de ronde dat de Staatsveiligheid hier werkt, ja. Maar ik weet het niet zeker. Wij hebben geen contact met de mensen hiernaast. Ze zeggen wel dat je je auto beter niet voor de poort parkeert, want die is binnen het halfuur weggetakeld. Ik heb het zelf nog niet meegemaakt. Het wordt gezegd. Misschien moet u het eens proberen?'

Hij grijnst.

■■■■■, ■■■. Is dit een van de geheime adressen van de Staatsveiligheid? Ik pier naar de veertien grote ramen aan de gevel, in de hoop even binnen te kunnen gluren. Maar de onderste ramen zijn gezandstraald en door de hogere, blauwe raamkozijnen gluren is onmogelijk.

Ik ben er nog maar even en de grote blauwe poort gaat open. Zou iemand mij al in de smiezen hebben? Een man met een lange zwarte baard stapt naar buiten. Ik zet een stap terug en maak rechtsomkeert. Ben ik betrap? Ik kijk snel over mijn schouder, maar zijn blik lijkt me niet te volgen. In de hal achter de grote, blauwe poort zie ik hoge, roze muren. Met één vlotte beweging rijdt een auto binnen. Meteen zwaait de poort dicht.

Alles is weer kalm. Zou ik aanbellen? Wat kunnen ze me maken? Ik probeer de bovenste deurbel.

‘Hallo?’ Een dame antwoordt ogenblikkelijk.

‘Is dit het Antwerpse kantoor van de Veiligheid van de Staat?’

‘Wie bent u, mijnheer?’

‘Ik ben journalist. Ik maak een portret van de Staatsveiligheid. Dit is toch het kantoor van de Veiligheid van de Staat?’

Stilte.

‘Hebt u een afspraak?’

‘Nee, ik kom gewoon een kijkje nemen. Ik maak een portret van de Staatsveiligheid.’

‘Wij kunnen u niet helpen, mijnheer.’

Klik.

Verder raak ik niet. Ik stap ongemakkelijk naar mijn wagen terug en voel de blikken op mijn rug.

’s Anderdaags ben ik op de rumoerige krantenredactie achterover aan het leunen, turend naar de skyline van Brussel, wanneer om 14.57 uur mijn gsm rinkelt. Een geheim nummer.

‘Hallo, met Bové.’

‘Dit is Geoffrey van de Veiligheid van de Staat.’

‘O, hallo.’

Geoffrey heeft bij de Staatsveiligheid een bijbaantje als contactpersoon voor de pers. Een echte woordvoerder heeft de Staatsveiligheid niet, een communicatiedienst al helemaal niet.

‘U hebt gisteren een bezoek gebracht aan onze provinciepost in Antwerpen?’

‘Eu, ja.’

Hoe weten ze dat ik het was? Ik heb niet eens de kans gehad om mijn naam te geven.

‘Dat gebeurt normaal gezien niet.’

‘Het leek mij gewoon interessant om ook jullie geheime adressen eens te bezoeken. Zeker als ik een portret van de dienst maak, niet?’

Ik vraag namelijk al maanden aan Geoffrey om samen te werken, stuurde hem al een dozijn e-mails en belde hem minstens even vaak. Maar tot nu toe kreeg ik nul op het rekest. Waarom kan de Staatsveiligheid niet eens een tipje van de sluier lichten over haar werk? In een democratie mogen de burgers toch weten wat hun geheime inlichtingendienst zoal doet, zonder daarbij operaties, dossiers, bronnen of mensenlevens in gevaar te brengen, natuurlijk. Maar bij elk mailtje en elk telefoontje kreeg ik het vriendelijke antwoord dat de dienst ‘er-over nadentk’. Soms kreeg ik een hint dat het wel zou lukken, maar uiteindelijk bleef enige medewerking altijd uit.

‘Ik wil niet onvriendelijk overkomen, maar spreken met onze mensen in Antwerpen is niet mogelijk. Ze waren verbaasd dat u langskwam, verontrust zelfs, ook al was het alleen maar om een kijkje te nemen. Zoiets hebben ze nog nooit meegemaakt. Zelfs ik heb nog nooit een van onze provincieposten bezocht. Die gebouwen zijn niet toegankelijk voor het publiek. Iedereen die er werkt, moet een veiligheidsmachtiging hebben.’

‘Maar kunnen we dan eindelijk eens samen zitten?’ maak ik van de gelegenheid gebruik.

‘Ja, volgende maand moet het wel lukken. Ik bel u nog.’

Een maand later heb ik nog altijd niets gehoord, maar dat maakt niet uit. De zenuwachtigheid over mijn bezoekje aan het Antwerpse herenhuis heeft me alleen maar nieuwsgieriger gemaakt. Heeft niemand daar ooit aangebeld en kent niemand dat adres? Dat is voldoende om de onderzoeksjournalist in mij wakker te schudden. Ik speur verder. Naast dit adres in Antwerpen zou de Staatsveiligheid in verschillende provincies nog over zes andere geheime adressen

beschikken en ook nog over een geheim kantoor in Brussels Airport, de nationale luchthaven in Zaventem. Ik stuur een mailtje naar de woordvoerder van de Regie der Gebouwen, de overheidsdienst die alle kantoren van de Belgische staat beheert. Misschien kan hij me helpen. Maar hij mag niet communiceren over de Staatsveiligheid, ook niet officieus. Zijn antwoord verwondert me niet. Zelfs politici krijgen geen uitleg over deze geheime kantoren. Groen-parlementslid Mieke Vogels vroeg in 2012 een lijst van alle kantoren die de Regie der Gebouwen beheert in Antwerpen. Ze kreeg een gedetailleerd antwoord. 'Alleen het gebouw dat wordt gebruikt door de Staatsveiligheid kan omwille van veiligheidsredenen niet worden opgenomen in de lijst.' Je zou denken dat verkozen parlementsleden toch wat meer informatie zouden krijgen, maar niet dus.

Ik heb echter nog een ideetje. Elk jaar moeten de parlementsleden de begrotingsdocumenten goedkeuren. Misschien vind ik daar toch enkele sporen. Op het eerste gezicht lees ik niets over de geheime kantoren van de Staatsveiligheid, tot ik het Antwerpse adres opzoek in de begrotingsdocumenten. Deze keer is het raak. Sommige adressen staan er wel in, zij het vermomd als een kantoor van de 'Federale overheidsdienst Justitie: Administratie'. Zogoed als onvindbaar weggeborgen in een lange lijst. In een van de begrotingsverslagen vind ik wat meer: 'GENT, herhuisvesting Staatsveiligheid vanaf 01/01/2011 (raming inclusief eerste inrichtingswerken). In dat geval: 41.1429B+C GENT, [REDACTED] [REDACTED]: op te zeggen op 31/10/2011. LIEGE, Staatsveiligheid: nieuwe inhuring vanaf 01/04/2011. In dat geval: LIEGE, [REDACTED] [REDACTED]: op te zeggen.'

Het is puzzelwerk, maar het lukt. In de begrotingsdocumenten kom ik nog meer adressen op het spoor, zoals dat in Hasselt: [REDACTED] [REDACTED]. 'FOD Justitie: Administratie' staat er. Dat is zeker ook een geheim adres van de Staatsveiligheid. Het geheime adres in de provincie Limburg? Even kijken. Dat kantoor is goed voor een jaarlijkse huurprijs van 21 879,80 euro, plus taksen. Echt alle details kan

ik terugvinden. Ook het huidige adres van de Staatsveiligheid in Luik vind ik terug in een ander verslag: [REDACTED].

Als ik deze geheime kantoren al kan lokaliseren door te neuzen in documenten op de website van het parlement, dan kunnen terroristen, spionnen en andere duistere figuren dat ook.

Wat als ik deze adressen nog even googel? Opnieuw raak. In een document van de Federale Overheidsdienst Justitie uit januari 2003 vind ik alle adressen terug, tien in totaal. Vreemd dat dit zomaar rondslingert op het wereldwijde web.

S201 VEILIGHEID VAN DE STAAT ANTWERPEN [REDACTED]
ANTWERPEN 2000

S204 VEILIGHEID VAN DE STAAT HASSELT [REDACTED]
HASSELT 3500

S410 VEILIGHEID VAN DE STAAT GENT [REDACTED]
GENT 9000

S412 VEILIGHEID VAN DE STAAT BRUGGE [REDACTED]
BRUGGE 8000

S517 SÛRETÉ DE L'ÉTAT LIEGE [REDACTED], [REDACTED] LIEGE 4000

S624 SÛRETÉ DE L'ÉTAT CHARLEROI [REDACTED], [REDACTED]
CHARLEROI 6000

S625 SÛRETÉ DE L'ÉTAT MONS [REDACTED], [REDACTED] MONS 7000

SC306 SÛRETÉ DE L'ÉTAT BRUXELLES SIÈGE CENTRAL / VEILIGHEID VAN DE STAAT BRUSSEL, KONING ALBERT II-LAAN, 6

SG3061 SÛRETÉ DE L'ÉTAT BRUXELLES GARAGE BOONDAEL / VEILIGHEID VAN DE STAAT, [REDACTED], [REDACTED]

SZ306 VEILIGHEID VAN DE STAAT ZAVENTEM Nationale Luchthaven Lokaal [REDACTED] ZAVENTEM 1930

Het is een oude lijst, maar ik weet intussen dat de geheime adressen in Antwerpen en Hasselt nog altijd in gebruik zijn. Het is onbegrijpelijk dat je deze adressen, die de Staatsveiligheid toch zo geheim wil houden, terug kunt vinden op het internet. In het jaarverslag van de

Staatsveiligheid lees je niets over al die provincieposten, zelfs niets over hun bestaan. *Top secret*. En toch staan de geheimen van de Staatsveiligheid soms open en bloot op het internet.

Nu al die geheime kantoren eindelijk een adres hebben, wil ik weten wat er zich achter de muren afspeelt. Hoeveel inspecteurs werken er en wat richten ze uit? Hoe werken ze samen met de agenten in het hoofdkantoor van de Staatsveiligheid in Brussel? Waar hebben ze informanten? En wat met dat mysterieuze telefoontje over mollen bij telecombedrijven? Mijn zoektocht naar de geheimen van de Staatsveiligheid is nu echt begonnen.

MI5

De gevangenis van Vorst, Brussel. Jaouad M. krijgt bezoek.

‘Mijn naam is David. Ik werk voor de Britse inlichtingendienst MI5’, stelt de bezoeker zich voor.

De 23-jarige Marokkaan knikt en luistert. Wat kan hij zeggen? Zijn celstraf zit er op, maar hij kan nergens heen. Hij is illegaal in België en wil hier graag blijven, om te studeren. Hij heeft hier op miraculeuze wijze zijn zus teruggevonden. Jaouad heeft een vraag om verblijfspapieren ingediend bij de Dienst Vreemdelingenzaken, maar die zijn hem geweigerd. Hij is een vogel voor de kat. Zijn gevangenisstraf eindigde al weken geleden. Hij zit nog in de cel, in afwachting van zijn repatriëring naar Marokko.

‘Jij kunt voor onze dienst nuttig werk leveren’, zegt de Britse geheim agent. ‘In ruil daarvoor kun je in Londen komen wonen en een nieuw leven krijgen. Het Britse ministerie van Binnenlandse Zaken zal dat regelen. Je zult een tijdelijke verblijfsvergunning krijgen. Niemand zal weten waarom. In de documenten zal alleen staan: “vanwege een reden die niet onder de immigratieregels valt.” Wat denk je?’

Heeft de jongeman veel keuze? Hij staat gebrandmerkt als terrorist, als lid van een Afghaans terreurnetwerk. Zijn kompanen, allemaal ouder dan hij, hebben tot tien jaar cel gekregen. Hij kwam weg met vier jaar cel, waarvan de helft met uitstel, voor bendevoering, paspoortvervalsing, ronselen van strijders, valse naamdracht, enzovoort. In het vonnis stond letterlijk dat hij blijk gaf van ‘religieuze onverdraagzaamheid’ en ‘antiwesters radicalisme’.

Nu staat hij op het punt om voor de Britse inlichtingendienst te werken. Hij is bang om opgesloten te blijven en nog meer om naar

Marokko terug te keren, waar ze hem zullen folteren. Jaouad stemt in met het voorstel.

Zijn advocaat laat de Dienst Vreemdelingenzaken weten dat hij naar het Verenigd Koninkrijk mag. Bij Vreemdelingenzaken kunnen ze dat bijna niet geloven. Ze bellen hun Britse collega's. Tot hun verbazing bevestigen die de echtheid van de verblijfspapieren. 'Twee mensen van het Britse consulaat zullen hem voor zijn vertrek nog opzoeken in de gevangenis, om alles voor te bereiden.'

Op een lentedag in april vliegen de Britten Jaouad met een vlucht van British Airways recht van zijn Brusselse cel naar een onderduikwoning, een geheim safehouse van de MI5, op veertig minuten rijden van Londen. Hij heeft geen advocaat bij zich en staat er helemaal alleen voor. Twee weken lang stellen topofficieren van de Britse inlichtingendienst hem de ene vraag na de andere. Ze bedreigen hem, of zo voelt hij het toch aan. Als hij ooit verklaart voor wie hij nu werkt, zal Al Qaeda hem wel weten te vinden. Weet de Belgische Staatsveiligheid welk spel de Britten spelen? Heeft ze hiermee ingestemd? Jaouad vermoedt van wel, want de Staatsveiligheid heeft mee het onderzoek gevoerd dat hem in de gevangenis deed belanden, dus kan het toch ook niet anders dan dat ze hem verder opvolgt na zijn vrijlating. Hij was veroordeeld samen met een van de beruchtste terroristen die België heeft gekend: de vroegere Tunesische voetballer Nizar Trabelsi, die een aanslag plande op de Belgische luchtmachtbasis van Kleine Brogel.

Hoe had Jaouad zich toch zo in nesten kunnen werken? Hij was vijftien toen hij zijn geboortestad Rabat verliet en in Europa rondreisde. Van Spanje reisde hij door naar Duitsland en Nederland om uiteindelijk in Londen te belanden. Daar liep het goed fout. Hij bezocht de beruchte *Finsbury Park Mosque*, al sinds 1996 de meest extremistische moskee in Londen. Het ging van kwaad naar erger. Hij moest jongeren ronselen om gevechtstrainingen te volgen in de grensstreek tussen Pakistan en Afghanistan, om de volgende generatie jihadstrijders klaar te stomen. Hij reisde voor hen ook naar Georgië, maar na de aanblik van zijn eerste kalasjnikov kwam hij al terug.

Sinds de terreuraanslagen van 11 september 2001 zaten de Britten hem op de hielen. Hij kende namelijk een van de twee mannen die twee dagen voordien, op 9 september, een aanslag hadden gepleegd op de Afghaanse commandant Ahmad Shah Massoud. De moordenaars waren betrappt met Belgische paspoorten. De Britten zochten hem. Jaouad vluchtte, maar de Nederlanders konden hem al snel oppakken. Ze leverden hem uit aan België, in januari 2002, waar de Staatsveiligheid meewerkte aan een gerechtelijk onderzoek naar het Afghaanse netwerk.

Maar Jaouads vermoeden dat de Belgische Staatsveiligheid hem achter de schermen aan de Britten heeft overgeleverd, is fout. De Staatsveiligheid weet van niets, want zowel tijdens zijn gevangenisstraf als daarna heeft de dienst hem helemaal niet meer opgevolgd. Daar zijn twee redenen voor: in de cel kon hij namelijk geen schade berokkenen, en na zijn vrijlating waren er gewoonweg te weinig mensen beschikbaar om hem te volgen. De dienst verdronk in andere terrorismedossiers en Jaouad was geen target meer voor de Belgen. De Staatsveiligheid vond het blijkbaar voldoende dat de Dienst Vreemdelingenzaken hem zou opvolgen. Maar hoe kan een vreemdelingendienst ooit op dezelfde manier een terrorist volgen als een inlichtingendienst? Zelfs het gerecht kan dat niet.

Natuurlijk kan de Staatsveiligheid niet de klok rond alle terroristen volgen, maar dat is toch nog iets anders dan iemand die al veroordeeld is helemaal vrij spel te geven. Ook in de gevangenis kan een gedetineerde (voort) radicaliseren. Hij kan er nieuwe contacten leggen en nieuwe plannen smeden. De Staatsveiligheid had het inderdaad druk, maar liet het na om te controleren of de Marokkaan nog gevaarlijk was of niet.

Gelukkig heeft de Staatsveiligheid intussen andere oplossingen gezocht. Op 27 juni 2011 sloot de dienst een samenwerkingsakkoord met de Dienst Vreemdelingenzaken. Al op 20 november 2006, twee jaar na de vrijlating van Jaouad, sloot de inlichtingendienst een soortgelijk protocol met de top van de Belgische gevangenissen om

in het kader van het Belgische plan 'Radicalisme' voortaan gevangen terroristen op te volgen.

Als dat laatste protocol er al in 2004 was geweest, zou de Staatsveiligheid misschien wel hebben geweten wat de Britse geheime agenten hier uitrichtten. Toch is het de vraag of ze dan lastige vragen zou hebben gesteld aan de Britse collega's, want zelfs toen in juli 2010 in de Britse pers een artikel verscheen over de Marokkaanse twintiger die in de handen van MI5 was gevallen, ondernam de Staatsveiligheid niets. Ze heeft zelfs niet gecontroleerd of de feiten klopten.

Het bewijst hoe diepgeworteld de banden wel zijn met de Britse *secret service*. Van andere inlichtingendiensten zou de Staatsveiligheid nooit toestaan dat ze hier illegaal operaties opzetten zonder haar medeweten of zonder dat zij meester blijft van de operatie.

Toch was de lakse opvolging van Jaouad waarschijnlijk vooral te wijten aan een gebrek aan mensen. Dat bewijst dan weer hoe gevaarlijk het is als de Staatsveiligheid met een personeelstekort kampt. Van een bron vernam ik dat er momenteel 150 mensen te weinig zijn. Als ik zie tot welke gevolgen dat leidt op het terrein, ben ik allesbehalve gerustgesteld.

HET WOORDENBOEK VAN DE STAATSVEILIGHEID

- **ADIV:** *Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid* of militaire inlichtingendienst, de enige andere inlichtingendienst in België naast de Staatsveiligheid. Er werken ongeveer evenveel mensen als bij de Staatsveiligheid: ruim zeshonderd. De ADIV maakt deel uit van Defensie en valt dus ook onder de minister van Defensie. In tegenstelling tot de Staatsveiligheid werkt de ADIV ook in het buitenland. De dienst werkt op domeinen die belangrijk zijn voor Defensie, zoals de veiligheid van de Belgische troepen in het buitenland, de spionage van bedrijven in de militaire sector, de veiligheid van de militaire installaties en defensieplannen. Ook de veiligheid van Belgen in het buitenland is een bekommernis van de militaire inlichtingendienst. De ADIV wordt door buitenlandse inlichtingendiensten doorgaans SGRS genoemd, naar zijn Franstalige naam *Service Général du Renseignement et de la Sécurité*.
- **Administrateur-generaal:** het hoofd van de Staatsveiligheid draagt de titel administrateur-generaal en moet een jurist zijn. Hij heeft ook een adjunct-administrateur-generaal die geen jurist hoeft te zijn. Beiden krijgen een mandaat van vijf jaar. Dat mag volgens de huidige regels maar één keer hernieuwd worden, na een positieve evaluatie door de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken. Je kunt dus maximaal tien jaar de Staatsveiligheid leiden.
- **Advanced Persistent Threat:** term die vaak voorkomt in het domein van computer- of cyberspionage. Een APT is een langdurige en doelgerichte cyberaanval waarbij een andere inlichtingendienst

stiekem en langdurig toegang heeft tot een computernetwerk. Het doel is niet schade toe te brengen of te saboteren, wel spioneren en gegevens stelen. In België zijn al verschillende overheidsdiensten op deze manier bespioneerd: zowel de diplomatie als de eerste minister werden al gevisieerd en ook de telecomreus Belgacom, die voor 53 procent in handen is van de Belgische staat.

- **Agent:** algemene benaming voor elk contractueel of statutair benoemd lid van de Staatsveiligheid.
- **AIVD:** de *Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst* is de Nederlandse evenknie en zusterdienst van de Belgische Staatsveiligheid. Het hoofdkantoor is in Zoetemeer gelegen. De inlichtingendienst is in 2002 opgericht als opvolger van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD). Het grote verschil met de Staatsveiligheid is dat de AIVD wel inlichtingen mag verzamelen uit en over het buitenland. In 2013 beschikte de AIVD over ongeveer 1500 personeelsleden en een budget van 200 miljoen euro. Beide cijfers zijn een veelvoud van de getalsterkte en middelen van de Belgische Staatsveiligheid.
- **Analist:** lid van de binnendiensten van de Staatsveiligheid dat de op het terrein ingewonnen ruwe informatie bestudeert, maar zich zelf nooit op het terrein bevindt. Hij kan aan de buitendiensten wel aanwijzingen geven over de informatie die ze moeten zoeken. Een analist bij de Staatsveiligheid heeft een slechter statuut dan een lid van de buitendiensten, wat voor wrevel zorgt.
- **Asset:** een bron of informant die de inlichtingendienst heimelijk informatie doorspeelt over een bepaald milieu of een bepaalde organisatie waar hij bij betrokken is.

WWW.LANNOO.COM

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

OMSLAGONTWERP Studio Lannoo
VORMGEVING Keppie & Keppie

Tweede druk

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2015 en Lars Bové

D / 2015 / 45 / 305 - ISBN 978 94 014 2282 6 - NUR 740

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.